

A dobai Szent Márton-kápolna

2010 november 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Márton-napra – november 11-ére – megforr az újbor. A „legnagyobb szögedi”, Bálint Sándor földijét, Dugonics András idézi Ünnepi kalendáriumában: „a bornak Szent Márton a bírája”. Középkori hagyomány szerint a pannóniai születés? tours-i püspök sírjától kenyér- és boráldozat megtétele után gyógyultan távoztak a lázbetegek és ördöngösök (mai szóval: epilepsziások). A német nyelvterületen is igen tisztelt Márton kultusza nálunk f?leg a Dunántúlon terjedt el: az országszerte ismert 230 patrocíniumából 130 jut az itteni egyházmegyékre, a többi száz az egész történelmi Magyarország és Erdély területén elszórva található.
Nem véletlen hát, hogy híres és kiváló sz?l?term? hegyünk, a Somló északi oldalán is Szent Márton-kápolnára bukkanunk: az alig hatszáz lelkes Doba község határában. A falu 1288-ban Terra Doba – Doba földje – alakban t?nik fel, 1367-ben egy oklevél falunak nevezi, 1479-ben a fölötte lév? hegyormon épült Somló-vár tartozéka. Határában, a Hajagos-patak túlpartján mintegy háromezer török harcos alussza örök álmát tömegsírban. Zrínyi Miklós vitézei az 1543. évi nagy csatában arattak fényes gy?zelmet fölöttük. Bár az er?s és jól védhet? vár nem került török kézre, az 1595 és 1632 közötti h?bérdefterek tanúsága szerint több Somló környéki falu fizetett adót a hódítóknak.
A faluból a Szent Márton borúton haladva érkezünk a szintén a véd?szentr?l elnevezett kúthoz. A 215 méter tengerszint feletti magasságban fakadó vízforrást már a somlóvásárhelyi bencés apácák 1363-ban és 1367-ben, majd 1409-ben kelt birtoklevele említi „Zenthmartonfelwde” formában leírt földjükön. A szépen kiépített kút közelében találjuk a szintén középkori Szent Márton titulusú kápolnát.
Amilyen nagyszámú régi adat szól a várról és környékér?l, olyan kevés segít eligazodni a kis templom történetében. Leginkább a szemünkre hagyatkozva állapíthatjuk meg, hogy az épület két részb?l áll. A korábbi, bizonyosan román kori traktus kelet–nyugati tengely?. Kicsiny hajóból és er?sen patkóív? szentélyb?l áll. A nyolc méter küls? hosszúsághoz és öt méter szélességhez viszonyítva falazata aránytalanul vastag – másfél méteres –, ami által az apszis bels? átmér?je alig éri el a három métert. A diadalív csupán másfél méternyi sz?külete azt is megkérd?jelezi, hogy valaha is parochiális egyházként szolgált az épület, valószín?bbnek t?nik, hogy emlékkápolnának, földesúri magánegyháznak vagy kegyhelynek épült valamikor a XIII. században. A hajó északi oldalához jóval kés?bb toldották az újabb szakaszt, amely most az alkalmi gyülekezetet fogadja be. Az öreg hajóból ezáltal szentély, az apszisból sekrestye lett. Az egyszer? barokk formájú épületrész az 1700-as évek végén készült, faragott k?keretes kapuján és oromzatán kívül nem sok jellemz? m?részletet mutat. Egyszer? ablakai szögletesek, míg a román kori falon két apró tölcsérbéllet? ablaknyílást figyelhetünk meg. A nemrég nem túl finom ízléssel újracserepezett tet? ormán ül? fa huszártorony szintén új kelet? ácsmunka.
A Somló-vár alatti híres sz?l?skertek között megbúvó dobai Szent Márton-kápolna bemutatásával s a frissen elkészült újborral köszöntjük e kedvelt névadó szentünk ünnepét!

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló